

УДК 378.011.3:330:811-051

А. Д. Виселко

ТИПИ І ВИДИ ІНШОМОВНОГО ЗАНУРЕННЯ, ФУНКЦІЯ І МІСЦЕ ПОПЕРЕДНЬОГО ПІДГОТОВЧОГО ЗАНУРЕННЯ

У сучасних умовах, окрім якісної професійної підготовки, невід'ємним компонентом конкурентоспроможності фахівця вважається знання іноземної мови. Саме тому перед методикою викладання іноземних мов як наукою стоїть завдання пошуку оптимальних шляхів досягнення достатнього рівня володіння іноземною мовою для професійного спілкування. Одним з найоптимальніших шляхів є впровадження в навчальний процес програм іноземномовного занурення.

Основною метою нашої статті було проаналізувати переваги та недоліки вже наявних та описаних науковцями видів іноземномовного занурення, а також охарактеризувати функцію і місце серед інших видів запропонованого нами попереднього підготовчого занурення у навчанні англійської мови професійного спілкування студентів економічних напрямів підготовки.

У зарубіжній літературі різні види занурення описують Р. Джонсон, М. Свейн [19], С. Бургер [13], Н. Холобоу, Ф. Дженесі, В. Ламберт [16]; Дж. Каммінс [14; 15], Д. Фріман, Й. Фріман [17; 18]. У вітчизняній методиці викладання іноземних мов проблеми класифікації занурення висвітлено в роботах О. Б. Тарнопольського [3; 7; 8; 9], Г. В. Турчиної [11] З. М. Корневої [1; 2]. Якщо іноземні автори не враховують специфіки української вищої школи, то в підходах останніх, на наш погляд, є певні недоліки, усуненню яких сприятиме запропонований нами підхід, який описується в даній статті, що й зумовлює її актуальність.

У попередніх роботах нами було запропоновано вирізняти два типи занурення: *повноцінне занурення* та *попереднє підготовче занурення (ППЗ)*. Це саме два типи, а не два види занурення, тому що між ними є дуже суттєва типологічна різниця. Перший та головний тип був названий *повноцінним зануренням*, оскільки, проводячись у курсах немовних дисциплін, воно відповідає тому, для чого і як методика та технологія іноземномовного занурення була розроблена з самого початку і як воно використовується в усьому світі. Функція такого занурення навчати предметному змісту немовних дисциплін іноземною мовою, підсвідомо підвищуючи рівень володіння цією мовою у тих, хто навчаються.

На відміну від цього, *попереднє підготовче занурення*, яке було розроблено нами, проводиться тільки на заняттях з іноземної мови на просунутому рівні володіння нею майбутніми економістами. Типологічна різниця між *повноцінним зануренням* і ППЗ – не тільки і не стільки в тому, що обидва типи занурення проводяться у курсах дисциплін різних типів (у курсах різних немовних дисциплін для повноцінного занурення і тільки в

курсі мовної дисципліни для попереднього підготовчого занурення). Головна різниця полягає у відмінності функцій.

ППЗ, як і повноцінне занурення, також навчає предметному змісту немовних дисциплін іноземною мовою (хоча і на нижчому та простішому рівні ніж повноцінне занурення), здебільшого підсвідомо підвищуючи рівень володіння цією мовою у тих, хто навчаються (хоча і надаючи їм при цьому більший, ніж у повноцінному зануренні, обсяг мовної підтримки та допомоги – зокрема експліцитної). Але у попереднього підготовчого занурення є ще одна найважливіша функція, заради якої воно власне і було розроблено.

Головною функцією ППЗ є якомога точніше, хоча й у спрощеному вигляді, змоделювати в звичних і тим самим комфортних для студентів умовах занять з іноземної мови повноцінне занурення, що надалі буде проводитися у курсах немовних (спеціальних) дисциплін, які будуть ними вивчатися. Мета полягає в остаточній мовній, змістовній та психологічній підготовці тих, хто навчаються, до такого повноцінного занурення у курсах спеціальних предметів, так щоб воно не стало занадто складним і малодоступним для студентів.

Якщо іншомовне занурення розподілено на два типи й основою типології є різниця у функціях та те, в яких курсах проводиться занурення (у курсах немовних дисциплін або в курсі іноземної мови), то, як і у всякій класифікації за типами (типологізації), кожний з типів має об'єднувати декілька видів об'єкту, який класифікується. Різних видів попереднього підготовчого занурення ще не існує, оскільки такий тип іншомовного занурення вперше пропонується нами в єдиному виді, який був розроблений у нашому дослідженні. Хоча не можна виключити й те, що будуть розроблені різні види попереднього підготовчого занурення, якщо цей напрямок досліджень буде продовженим. Але існують принаймні три види повноцінного занурення, тобто такого, яке проводиться на заняттях з немовних дисциплін:

1. Повне занурення (*total immersion* [19]);
2. Часткове занурення (*partial immersion* [13; 16]);
3. Помірне занурення (*sheltered/structural immersion* [14; 15]), підхід, який розвинувся із такого специфічного напрямку в методиці як помірне навчання англійської мови [17; 18].

Повним зануренням [19] прийнято називати найвищу та найскладнішу форму занурення, яке проводиться на заняттях з немовних, і перш за все фахових, дисциплін без будь-якого огляду на те, що такі заняття ведуться не рідною мовою студентів, а іноземною для них мовою. Якщо ті, хто навчаються, і отримують якусь мовну підтримку та допомогу, то вони бувають тільки імпліцитними або надаються на окремих заняттях з мови, що є додатковими до повного занурення і відокремленими від них (так зване *adjunct language instruction* [12]). Фактично, в умовах українського ВНЗ ми будемо мати справу з повним зануренням, коли курс викладає носій мови, запрошений спеціаліст з англійської мови країни, або коли іншомовний

рівень викладача курсу, і студентів настільки високий, що немає сенсу побоюватися виникнення мовних проблем. Саме впровадження повного англомовного занурення на старших курсах економічних ВНЗ та факультетів економічного профілю може служити кінцевою метою впровадження програм англомовного занурення взагалі.

Часткове та помірне занурення виникли пізніше ніж повне занурення як його модифіковані та спрощені варіанти (види) – хоча і вони проводяться тільки в курсах з немовних дисциплін, а не в курсі іноземної мови, тобто належать до *повноцінного занурення (plain immersion [20])*. Їх поява зумовлена тим, що спроби відразу впровадити повне занурення у навчальний процес дуже часто терпіли невдачу, оскільки студенти не були готові до нього ані в мовному, ані в психологічному плані. Необхідно було створити дещо полегшені у порівнянні з повним варіанти повноцінного занурення, які б не викликали таких труднощів у студентів або учнів, одночасно слугуючи своєрідними «сходами» для пізнішого переходу до повного занурення.

Зазначимо, що в обох полегшених варіантах повноцінного занурення «полегшення» досягалося переважно за рахунок використання рідної мови студентів.

Першим з таких полегшених варіантів (видів) було *часткове занурення [13; 16]*. У ньому на початковому етапі навчання передбачалося використання рідної мови студентів з поступовою заміною її іноземною мовою занурення. Наприклад, лекції в університетському курсі спеціальної дисципліни могли починати читатися рідною мовою, а практичні заняття проводитися мовою занурення. Поступово також з лекцій рідна мова витіснялася іноземною мовою занурення й останнє «переростало» в повне. Відповідні заняття у курсі в термінології авторів, на яких вище було зроблено посилання, отримали назву *pull-out classes*.

Але й часткове занурення виявилось у деяких випадках занадто складним для певних категорій студентів. Тому з'явилась необхідність у розробці ще одного модифікованого варіанту (виду). Цей варіант отримав назву *помірного занурення [14; 15]*.

Помірне занурення було створене як найпростіший варіант повноцінного занурення, придатний для використання у тих випадках, коли учні або студенти не спроможні відразу почати працювати навіть у програмах часткового занурення, а потребують попередньої стадії роботи в ще більш полегшеному виді програми. Помірне занурення передбачає можливість певного використання рідної мови студентів протягом всього курсу викладання тієї чи іншої немовної дисципліни і значно вищий ніж навіть у частковому зануренні рівень пристосованості до мовних можливостей учнів або студентів. Це вважається достатнім для того, щоб у подібній програмі змогли працювати ті, у кого вихідний рівень володіння іноземною мовою ще не є дуже високим.

У вітчизняній методиці спроби впровадити іншомовне занурення у процес навчання у ВНЗ базувалися саме на такому розподілі програм

повноцінного занурення на три види. Нам відомі лише два фундаментальних дослідження на рівні дисертацій, які, виходячи тільки з цього розподілу, розробили цілісну методiku навчання немовних дисциплін через програми англомовного занурення.

Першим з таких досліджень була дисертація Г. В. Турчинової [11]. Це дослідження стосується нашої роботи частково, тому що воно проводилося на матеріалі мовного ВНЗ з подвійною спеціалізацією – англійська мова та біологія. Тут занурення проводилася з метою підготувати до викладання біології англійською мовою майбутніх учителів англійської мови і біології з їх досить високим вихідним рівнем англомовної підготовки, що дозволило з самого початку впроваджувати програму, близьку до повного занурення з деякими елементами і часткового, і помірнього занурення. Але цей досвід мало в чому може допомогти у нашому випадку, тому що вихідний рівень з англійської мови майбутніх економістів практично завжди далеко не достатній для раннього впровадження програм повного занурення або близьких до них.

Значно більш цікавою для нашого дослідження є дисертація З. М. Корневої [2], присвячена проблемі створення методики впровадження англомовного занурення у процес навчання економістів в українських ВНЗ.

З. М. Корнева виходила з суттєво інших базових постулатів та теоретичних основ у порівнянні з тими, яких додержуємося ми. Вона спирається на думку, що основний (базовий) курс НАМПЦ, який в економічному ВНЗ, як і в будь-якому іншому немовному ВНЗ, найбільш розгорнуто проводиться у перші два навчальні роки, може бути лише традиційним курсом професійно орієнтованого/спрямованого навчання мови (курсом навчання англійської мови для спеціальних цілей – ESP).

Дослідниця робить висновок про те, що такий курс не спроможний забезпечити рівень англомовної, змістовної та психологічної підготовки студентів, який був би достатнім для впровадження в курсах немовних (спеціальних) дисциплін з третього року навчання програм англомовного занурення високого рівня складності (повне занурення або навіть часткове занурення). З. М. Корнева не просто теоретично постулює це положення, але й переконливо його доводить експериментально [2]. Такий експериментальний доказ дозволив нам прийняти це твердження як таке, що не потребує подальшого обґрунтування та доказів і тому розглядається нами як аксіоматичне.

Головна гіпотеза дослідження З. М. Корневої полягала в тому, що, хоча з третього року навчання неможливо в курсах спеціальних дисциплін починати повне або часткове англомовне занурення на основі попереднього дворічного курсу навчання англійської мови для спеціальних цілей, але цілком можливим є впровадження у цих умовах курсу помірнього англомовного занурення.

Відштовхуючись від цієї гіпотези, З. М. Корнева розробила методiku проведення помірнього англомовного занурення у курсі фахової дисципліни «Менеджмент зовнішньоекономічної економічної діяльності», яка

викладалася студентам третього року навчання факультету менеджменту та маркетингу Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Слід зазначити, що розроблену нею методику помірною занурення З. М. Корнева назвала м'яким варіантом такого занурення, який базується на збалансованому використанні як англійської, так і рідної (української) мови тих, хто навчається, у процесі викладання та вчення, – на відміну від жорсткого варіанту, в якому рідна мова тих, хто навчаються, зовсім не використовується, а «помірність» занурення реалізується через максимально повне пристосування англомовного викладання до мовного рівня студентів через відповідне спрощення англійської мови, яка вживається у навчальному процесі.

Експериментальне дослідження проведене З. М. Корневою [1; 2], чітко довело, що такий підхід робить помірне англомовне занурення, яке організується за розробленою методикою, цілком доступним для студентів III курсу, навіть якщо на I та II курсах вони вивчали англійську мову тільки за професійно орієнтованою/спрямованою програмою без звернення до програм вищого рівня (наприклад, до програм навчання мови через зміст спеціальних дисциплін).

Дослідження З. М. Корневої відкрило шлях до впровадження англомовного занурення у курси навчання немовних (фахових) дисциплін, починаючи з третього року навчання в економічних ВНЗ та на факультетах економічного профілю. Спираючись на нього, в роботах З. М. Корневої та в роботах О.Б. Тарнопольського і його співавторів [1; 3; 4] був зроблений висновок про те, що, на основі помірною англомовного занурення у курсах спеціальних дисциплін на третьому році навчання студентів економічних спеціальностей, на четвертому році їх навчання у програму фахової підготовки може бути впроваджено часткове англомовне занурення, а на п'ятому – повне занурення. Таким чином, була запропонована наступна модель впровадження англомовного занурення у навчальний процес в економічних ВНЗ та на факультетах економічного профілю [1; 2]:

1. Професійно орієнтоване/спрямоване НАМПЦ в мовному курсі (перший та другий роки навчання).
2. Помірне англомовне занурення у курсах фахових дисциплін (третій рік навчання).
3. Часткове англомовне занурення у курсах фахових дисциплін (четвертий рік навчання)
4. Повне англомовне занурення у курсах фахових дисциплін (п'ятий рік навчання)

Проводячи своє дослідження, ми виходили з того, що модель З. М. Корневої не є ані єдиною можливою, ані оптимальною. *Вона абсолютно необхідна для умов, коли в курсі англійської мови в економічному ВНЗ з різних причин неможливо впровадити НАМПЦ через зміст спеціальності і ППЗ.* Якщо ж така можливість є, то відразу ж на поверхню виходять принаймні три основні недоліки підходу, запропонованого автором:

1. Виключення із вишівського мовного курсу НАМПЦ через зміст спеціальності, хоча в світі визнана його суттєво вища ефективність порівняно з традиційним професійно орієнтованим/спрямованим НАМПЦ.

2. Опертя на рідну мову студентів протягом принаймні двох років проведення англomовного занурення у курсах спеціальних дисциплін: у програмі помірнього занурення на третьому році навчання й у програмі часткового занурення на четвертому році навчання, тобто неможливість повної відмови від використання рідної мови в процесі навчання АМПС.

3. Проведення повного занурення, заради впровадження якого і ведеться уся робота в галузі англomовного занурення взагалі, протягом лише одного року навчання у ВНЗ – п'ятого (і те лише в найкращому випадку).

На відміну від цього, запропонований нами підхід до впровадження англomовного занурення у навчальний процес в економічних ВНЗ та на факультетах економічного профілю носить зовсім інший характер – такий, який дозволяє уникнути всіх перелічених недоліків. Організаційна модель проведення занурення, що пропонується нами, передбачає:

1. Впровадження англomовного занурення виключно на базі мовного курсу НАМПЦ через зміст спеціальності з використанням усіх його переваг.

2. Можливість майже повного виключення рідної мови тих, хто навчаються із навчального процесу, оскільки ані НАМПЦ через зміст спеціальності, ані попереднє підготовче занурення, що передує повному зануренню, здебільшого не потребують її використання.

3. Проведення повного англomовного занурення протягом не менше ніж двох років, тобто четвертого та п'ятого років навчання у ВНЗ.

Запропонована нами модель, якщо її схематично подати, спираючись на взаємовідносини та послідовність впровадження різних форм навчання англійської мови для професійного спілкування у немовному ВНЗ, буде мати такий вигляд:

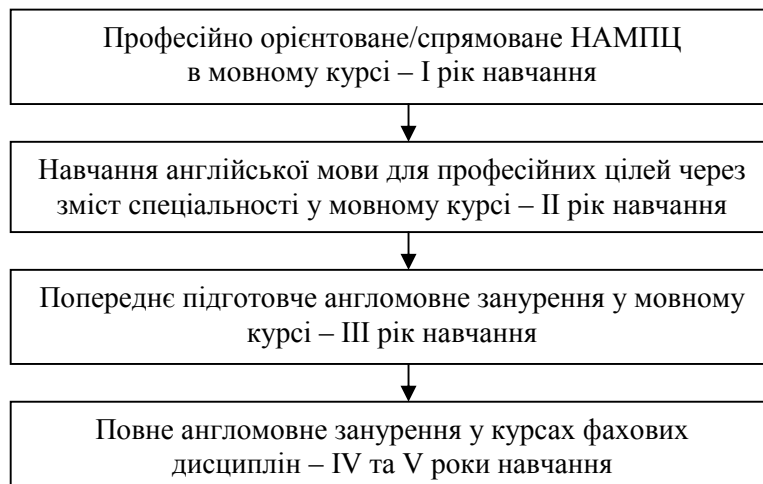

Рис. 1. Модель впровадження англomовного занурення у навчальний процес на факультетах економічного профілю

Для пояснення переваг запропонованого підходу необхідно звернутися до розгляду спільних характеристик таких двох споріднених форм навчання АМПС як навчання англійської мови через зміст спеціальності і англомовне занурення, щоб проаналізувати спільні переваги обох цих форм у порівнянні з традиційним професійно орієнтованим/спрямованим НАМПЦ, яке також не виключається із запропонованого нами підходу, але обмежується за сферою використання лише першим роком навчання у ВНЗ, коли воно слугує для того, щоб підняти професійно орієнтовану мовну підготовку студентів до рівня, достатнього для впровадження НАМПЦ через зміст спеціальності.

Спорідненість НАМПЦ через зміст спеціальності та англомовного занурення зумовлена тим, що в обох випадках: а) має місце інтеграція певного змісту дисциплін з цілями навчання англійської мови у немовному ВНЗ; б) знання з певної (немовної) дисципліни, а також мовленнєві англомовні навички та вміння засвоюються паралельно; в) програма вивчення англійської мови тісно ув'язана з програмою вивчення немовної дисципліни/дисциплін, більше того зміст навчання мови та мовлення є підпорядкованим змісту навчання немовних дисциплін; г) акцент робиться на здебільшого підсвідомому, мимовільному засвоєнні мовного та мовленнєвого матеріалу, при тому що в центрі свідомості тих, хто навчаються, знаходиться предметний зміст немовних дисциплін; д) як результат, усувається наявний у професійно орієнтованому/спрямованому навчанні іноземної мови «розрив» між мовним курсом та курсами немовних (фахових) дисциплін – вони органічно зливаються в єдине ціле (інтегроване навчання).

З цього витікає одна з переваг спільного впровадження двох основних форм інтегрованого навчання: навчання АМПС через зміст спеціальності і на його основі англомовного занурення. Ці дві форми розрізняються тільки рівнем концентрації уваги на мовних явищах (досить високий, хоча і не абсолютно домінуючий, як у професійно орієнтованому/спрямованому навчанні, рівень такої концентрації у навчанні через зміст і низький або відсутній у зануренні). Тому перехід між ними має бути цілком органічним – подібним до переходу з нижчого на вищий рівень однієї й тієї ж самої форми навчання.

Зі сказаного стає зрозумілим і те місце, яке посідає попереднє підготовче занурення серед усіх розглянутих у цьому розділі форм іншомовного занурення. Дві нижчі форми повноцінного занурення – помірне та часткове – виконують функції «сходів» для поступового полегшеного переходу від навчання мови в курсі цієї мови до викладання іноземною мовою фахових дисциплін у програмі повного занурення.

У запропонованій нами системі функцію підготовки до такого переходу переймає на себе ППЗ, що робить такий перехід коротшим і не пов'язаним з широким та тривалим звертанням до рідної мови студентів в англомовних курсах фахових дисциплін. Таким чином, можна дійти **висновку**, що місце ППЗ – це місце «моста» між суто мовним курсом і

курсами фахових дисциплін, які викладаються англійською мовою. Саме наявність такого «моста» і робить перехід від навчання через зміст до повного англомовного занурення органічним і максимально коротким, тобто реалізує зазначену вище перевагу запропонованого підходу. Щоб посідати місце «моста» ППЗ і має проводитися на заняттях з англійської мови, але структуруватися як навчання фахових дисциплін в курсах цих дисциплін.

Завдяки запропонованому підходу труднощі переходу можуть виникати лише в процесі переходу від професійно орієнтованого/спрямованого навчання мови в перший рік навчання у ВНЗ до НАМПЦ через зміст спеціальності, оскільки ці форми навчання не є спорідненими, як навчання через зміст і занурення.

Але й у даному випадку труднощі не є значними і досить легко долаються. З теоретичного боку причина в тому, що, завдяки досить високій концентрації уваги на мовних явищах у курсі НАМПЦ через зміст спеціальності, психологічно для студентів він залишається переважно мовним курсом, тобто його відстань від звичного професійно орієнтованого/спрямованого курсу англійської мови є для них психологічно не досить великою. З практичної ж точки зору безболісність та відносна легкість переходу від професійно орієнтованого/спрямованого курсу англійської мови в перший рік навчання до курсу НАМПЦ через зміст спеціальності у другий рік була доведеною і в експериментальних дослідженнях, і в багаторічній практиці впровадження НАМПЦ через зміст спеціальності.

Список використаної літератури

1. Корнева З. М. Альтернативная методика обучения английскому языку специальности студентов экономического профиля («погружение»). Глава 7 / З. М. Корнева, О. Б. Тарнопольский, С. П. Кожушко. Методика обучения английскому языку для делового общения. – Киев : Ленвит, 2004. – С. 161 – 182. **2. Корнева З. М.** Методика навчання майбутніх економістів англійського ділового мовлення на основі технології занурення : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02: «Теорія і методика навчання: германські мови» / З. М. Корнева. – Київ, 2006. – 21 с. **3. Методика англоязычного погружения в обучении английскому языку и специальным дисциплинам в экономических вузах : монография / под общ. и науч. ред. О. Б. Тарнопольского, В. Е. Момота и С. П. Кожушко – Днепропетровськ : ДУЕП, 2008. – 236 с. **4. Методика навчання англійської мови студентів-психологів : монографія / за заг. та наук. ред. О. Б. Тарнопольського. – Дніпропетровськ : Дніпропетров. ун-т імені Альфреда Нобеля, 2011 – 264 с. **5. Тарнопольский О. Б.** Основы оптимизации обучения иностранному языку в неязыковом вузе : дис. на соискание уч. степени д-ра пед. наук : спец. 13.00.02 : «Методика обучения иностранным языкам» / О. Б. Тарнопольский. – Одесса, 1991. – 524 с. **6. Тарнопольский О. Б.** Project English для повышения эффективности****

обучения английскому языку во взрослой аудитории / О. Б. Тарнопольський. // Інноваційні підходи до викладання іноземних мов : зб. статей. – Дніпропетровськ, 1998. – С. 193–196.

7. Тарнопольський О. Б. Концепція підручника для навчання ділової англійської мови / О. Б. Тарнопольський, С. П. Кожушко // Іноземні мови. – 2002. – № 1. – С. 3–7.

8. Тарнопольський О. Б. Методика обучения английскому языку для делового общения / О. Б. Тарнопольський, С. П. Кожушко. – К. : Ленвіт, 2004. – 192 с.

9. Тарнопольський О. Б. Підготовка викладачів до проведення програм англomовного занурення при навчанні спеціальних дисциплін у вищих навчальних закладах та на факультетах економічного профілю / О. Б. Тарнопольський, З. М. Корнева. // Актуальні проблеми викладання іноземних мов у вищій школі : зб. наук. пр. – Випуск 10. – Донецьк : ДонНУ, 2008. – С. 249 – 254.

10. Тарнопольський О. Б. Експериментально-інтерактивне навчання іноземної мови у немовному ВНЗ: сутність підходу / О. Б. Тарнопольський // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки : зб. наук. пр. □ Вип. 17. – Харків : Харків. нац. ун-т ім. В. М. Каразіна, 2010. – С. 125 □ 133.

11. Турчинова Г. В. Методика підготовки майбутніх учителів до викладання біології англійською мовою : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02: «Теорія і методика навчання: германські мови» / Г. В. Турчинова. – Київ, 2006. – 22 с.

12. Brinton D. M. Content-based second language instruction / D. M. Brinton, M. A. Snow, M. B. Wesche. – New York : Newbury House Publishers, 1989. – 241 p.

13. Burger S. «Late, late immersion»: discipline-based second language teaching at the University of Ottawa / S. Burger, M. Wesche, M. Migneron. // In Johnson K., Swain M. (Eds.). Immersion education: International perspectives. – Cambridge : Cambridge University Press. – 1997. – P. 85-102.

14. Cummins J. Immersion education for the millennium: what we have learned from 30 years of research on second language immersion [Електронний ресурс] / J. Cummins. – 2000. – Режим доступу : <http://www.itechilearn.com/cummins/immersion2000.html>.

15. Cummins J. Instructional conditions for trilingual development / J. Cummins. // International Journal of Bilingual Education and Bilingualism. – 2001. – №. 4, 1. – P. 61 □ 75.

16. Effectiveness of partial French immersion for children of different social class and ethnic backgrounds / [N. Holobow, F. Genesee, W. Lambert, et al.] // Applied Psycholinguistics. – 1983. – №. 8. – P. 137 □ 152.

17. Freeman D. Sheltered English instruction [Електронний ресурс] / D. Freeman. // ERIC Digest, ED 301070, 2000. – Режим доступу: http://www.ed.gov/databases/ERIC_Digests/ed301070.htm.

18. Freeman Y. Using sheltered English to teach second language learners / Y. Freeman, D. Freeman. // California English. – 1991. – 27. – P. 6–7, 26.

19. Johnson R. K. Immersion education: International perspectives / R. K. Johnson, M. Swain (Eds). – Cambridge : Cambridge University Press, 1997. – 315 p.

20. Johnstone R. Immersion in a second or additional language at school: A review of the

international research [Електронний ресурс] / R. Johnstone. – 2002. – Режим доступу : <http://www.scilt.stir.ac.uk>.

Виселко А. Д. Типи і види іншомовного занурення, функція і місце попереднього підготовчого занурення

Статтю присвячено проблемам підвищення ефективності іншомовної підготовки студентів економічних спеціальностей у вищих навчальних закладах у зв'язку зі зростанням вимог ринку праці. У статті пропонується класифікація іншомовного занурення за типами і видами на основі їх функцій, модель впровадження англomовного занурення у навчальний процес на факультетах економічного профілю та описується місце попереднього підготовчого занурення у вказаній моделі.

Ключові слова: повноцінне занурення, попереднє підготовче занурення (ППЗ), англійська мова для професійного спілкування (АМПС), навчання англійської мови для професійних цілей (НАМПЦ).

Выселко А. Д. Типы и виды иноязычного погружения, функция и место предварительного подготовительного погружения

Статья посвящена проблемам повышения эффективности подготовки студентов экономических специальностей в высших учебных заведениях в связи с возростанием требований рынка труда. В статье предлагается классификация иноязычного погружения по типам и видам на основе их функций, модель внедрения англоязычного погружения в учебный процесс на факультетах экономического профиля и описывается место предварительного подготовительного погружения в данной модели.

Ключевые слова: полноценное погружение, предварительное подготовительное погружение, английский язык для профессионального общения, обучение английскому языку для профессиональных целей.

Vysselko A. D. Types and kinds of foreign language immersion, function and place of preliminary preparatory immersion

The article is devoted the problems of increase of efficiency of preparation of students of economic specialities in higher educational establishments in connection with vozrostaniem requirements of labour-market. The article is devoted to the classification of foreign immersion programmes on the basis of their functions, it describes the model of foreign immersion implementation at departments of economics and the place of preliminary preparatory immersion in the above model.

Key words: total immersion, preliminary preparatory immersion, English for professional communication, teaching English for professional purposes.

Стаття надійшла до редакції 23.10.2012 р.

Прийнято до друку 21.12.2012 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Волкова Н. П.